

Cuprins

<i>Cuvânt înainte</i>	9
<i>Introducere</i>	
<i>Schimbarea de paradigmă și șocul metodologic</i>	11

Partea I. FUNDAMENTELE TEORETICE ALE MODELULUI EUROPEAN

Capitolul 1

UNIUNEA EUROPEANĂ – APROXIMARE AVANSATĂ A GLOBALIZĂRII	21
1.1. Globalizarea – noua viziune asupra lumii	22
1.2. Tipologia modelelor regionale de economie (o analiză comparativă)	28
1.3. Forța de atracție a modelelor	32
1.4. Integrarea europeană – variantă de globalizare. Modelul economic european (traseul constructivismului: Roma – Maastricht – Amsterdam)	38
1.5. Modelul instituțional european	39
<i>Întrebări recapitulative</i>	45
<i>Studiu de caz</i>	47

Capitolul 2

COMPATIBILIZAREA CU MODELUL EUROPEAN	51
2.1. Confluența a două transformări – tranziția și integrarea	52
2.2. Construcția prin încercări și erori a modelului european	56
2.3. Adâncire, lărgire, extindere sau sistemul deschis al Uniunii Europene	58
2.4. Aderarea – efortul propriu ca răspuns la extindere	58
2.4.1. Criterii de aderare (politice, economice, speciale)	61
2.5. Costuri și beneficii ale integrării țărilor din centrul și estul Europei în Uniunea Europeană. Cazul României	63
<i>Întrebări recapitulative</i>	68
<i>Studiu de caz</i>	69

Partea a II-a. FUNCȚIONAREA MODELULUI EUROPEAN

Capitolul 3

OBIECTIVELE MODELULUI	73
3.1. Specificul modelului european – creștere economică, coeziune socială, convergență	74
3.2. Agenda pentru creștere economică în UE	79
3.3. Politicile economice și construirea unei economii bazate pe cunoaștere	82
<i>Întrebări recapitulative</i>	87
<i>Studiu de caz</i>	89

Capitolul 4

CONVERGENȚA – PROCESUL DE CONSOLIDARE ȘI FUNCȚIONALIZARE A MODELULUI	91
4.1. Criteriile de convergență privind integrarea în Uniunea Europeană	92
4.1.1. Convergența reală cu modelul european	93
4.1.2. Convergența nominală cu modelul european	102
4.1.3. Relația convergență nominală-convergență reală. Cazul României	107
4.2. Potențialul de convergență. Cazuri de reușită și eșec	111
4.3. Strategii de convergență	118
<i>Întrebări recapitulative</i>	119
<i>Studii de caz</i>	130

Capitolul 5

STRUCTURA MODELULUI EUROPEAN	139
5.1. Reforme graduale: integrarea pozitivă și integrarea negativă	140
5.2. Politicile europene și subsidiaritatea	142
5.3. Politicile comune și dimensiunea interguvernamentală	144
5.4. Mix-ul de politici	146
<i>Întrebări recapitulative</i>	153
<i>Studii de caz</i>	153

Capitolul 6

INSTRUMENTELE MODELULUI EUROPEAN	159
6.1. Ce justifică o coordonare a politicilor economice?	160
6.2. Partajarea competențelor de politică economică în cadrul uniunii economice și monetare (UEM)	163
6.3. Consolidarea cooperării la nivelul UEM	164
6.4. Pactul de stabilitate și creștere (PSC) – instrument de coordonare a politicilor bugetare din zona euro	166
6.5. Marjele de manevră impuse de PSC statelor membre ale zonei euro	171
6.6. Propuneri de reformă a PSC	175
<i>Întrebări recapitulative</i>	179
<i>Studii de caz</i>	183

Partea a III-a. **PERFORMANȚELE MODELULUI EUROPEAN****Capitolul 7**

UNIUNEA ECONOMICĂ ȘI MONETARĂ (UEM)	193
7.1. Antecedente ale UEM	194
7.2. Teoria zonelor monetare optime (ZMO)	195
7.3. Caracterizarea zonei monetare optime: costuri și beneficii	197
7.4. Este Uniunea Europeană o zonă monetară optimă?	203
7.5. Extinderea UEM în contextul teoriei ZMO	207
7.6. Tranziția către UEM. Tratatul de la Maastricht	209
7.7. Aspecte instituționale ale aderării țărilor din ECE la UEM	211
<i>Întrebări recapitulative</i>	212
<i>Studii de caz</i>	215

Capitolul 8

RESUSCITAREA MODELULUI	223
8.1. Politicile împotriva practicilor anticoncurențiale – fundamentare din punctul de vedere al teoriei economice	224
8.2. Necesitatea unei politici europene comune în domeniul concurenței	225
8.3. Politica comună a UE în domeniul concurenței – obiective, actori implicați	225
8.4. Reforma politicii UE în domeniul concurenței	232
8.5. Armonizarea politicii românești în domeniul concurenței cu politica comună a UE în domeniul concurenței	233
<i>Întrebări recapitulative</i>	234
<i>Studiu de caz</i>	235

Capitolul 9

DESCHIDEREA MODELULUI	239
9.1. Politicile comerciale – obiective, principii, instrumente	240
9.2. Politica comercială a Uniunii Europene	247
9.3. Armonizarea politicii comerciale a României cu politica comercială comună a Uniunii Europene	250
<i>Întrebări recapitulative</i>	252
<i>Studiu de caz</i>	255

Partea a IV-a. PROVOCĂRILE MODELULUI EUROPEAN

Capitolul 10

PROVOCĂRILE MODELULUI	259
10.1. Politica agricolă comună (PAC)	260
10.1.1. Trăsături distincte ale politicii agricole comune.....	260
10.1.2. Politica agricolă comună – obiective, principii și instrumente. Funcționarea politicii agricole comune	261
10.1.3. Reforma politicii agricole comune (PAC)	272
10.1.4. Convergența reală a agriculturii românești cu cea a Uniunii Europene	276
10.2. Politica socială	280
10.2.1. Complementaritatea și modelul social european	280
10.2.2. Politica socială și subsidiaritatea	281
<i>Întrebări recapitulative</i>	283
<i>Studii de caz</i>	285

Capitolul 11

RESURSELE MODELULUI	291
11.1. Bugetul Uniunii Europene	292
11.2. Sensul coeziunii economice în Uniunea Europeană	294
11.3. Politica de coeziune: principii, obiective și instrumente	295
11.4. Inegalități regionale, aglomerări și creștere economică	301
<i>Întrebări recapitulative</i>	304
<i>Studii de caz</i>	305

Capitolul 12

PERSPECTIVELE MODELULUI	309
12.1. Scenarii privind viitorul Uniunii Europene	310
12.2. Cum vede România viitorul Uniunii Europene?.....	316
<i>Întrebări recapitulative</i>	318
<i>Studii de caz</i>	318